

Praha 8. 6. 2020**Číslo jednací:** 078141/2020/KUSK**Spisová značka:** SZ_038840/2020/KUSK/8**Vyřizuje:** Marek Filipec / 214**Značka:** Kul/Fil

Energy Benefit Centre a. s.

Křenova 437

162 00 Praha 6 - Veveslavín

ID DS 7ikka66

Závazné stanovisko Krajského úřadu Středočeského kraje k národní kulturní památce Střední průmyslová škola v Mladé Boleslavi – opatření ke snížení energetické náročnosti budovy – repase a výměna oken, výměna kotle, zateplení střechy, umístění rekuperační jednotky v prostoru šaten

ZÁVAZNÉ STANOVISKO

Krajský úřad Středočeského kraje, odbor kultury a památkové péče, jako příslušný orgán státní památkové péče ve smyslu ustanovení § 28 odst. 2 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále "zákon č. 20/1987 Sb."), k žádosti Střední průmyslové školy, se sídlem Havlíčkova 456/1, 293 01 Mladá Boleslav, IČ 48683795, která má právo hospodaření se svěřeným majetkem Středočeského kraje, Zborovská 81/11, 150 00 Praha 5, IČ 70891095, zastoupené na základě plné moci ze dne 2. 12. 2019 společností Energy Benefit Centre a. s., sídlem Křenova 437, 162 00 Praha 6 - Veveslavín, IČ 29029210, doručené dne 6. 3. 2020 ve věci provedení opatření vedoucích ke snížení energetické náročnosti budovy Střední průmyslové školy v Mladé Boleslavi spočívající zejména v repasi a výměně oken, výměně kotle, částečném zateplení střech a instalaci rekuperační jednotky v prostoru šaten, v objektu Střední průmyslové školy, Havlíčkova ulice č. p. 456, 293 01 Mladá Boleslav, na pozemku parc. č. st. 1544 v k. ú. Mladá Boleslav, která je součástí souboru věcí tvořících národní kulturní památku Střední strojní a průmyslová škola rejstř. č. Ústředního seznamu kulturních památek ČR 413 (37901/2-3613), jež je nařízením vlády č. 69/2017 Sb. ze dne 20. 2. 2017 prohlášena národní kulturní památkou, vydává, podle ustanovení § 149 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění (dále jen „správní řád“) a ve smyslu § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb. a po písemném vyjádření Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště středních Čech v Praze č. j. NPÚ-321/21231/2020 ze dne 18. 5. 2020, toto závazné stanovisko:

Provedení opatření vedoucích ke snížení energetické náročnosti budovy Střední průmyslové školy v Havlíčkově ulice č. p. 456 v Mladé Boleslavi, na pozemku parc. č. st. 1544 v k. ú. Mladá Boleslav, podle projektové dokumentace „Snížení energetické náročnosti budovy Střední průmyslové školy v Mladé Boleslavi“, zpracoval Energy Benefit Centre a.s., Křenova 437, 162 00 Praha 6, IČ 29029210,

Ing. Lukáš Brotánek, Nikola Burgerová, Ing. Robert Koska, DSP, 24. 1. 2020, zakázka č. 190219, spočívající zejména:

- v repasi stávajících oken a dveří, jejich rámců, špalet a venkovních mříží zahrnující svěšení křídel, doplnění pantů replikami, demontáží a repasi dochovaného kování, odstranění všech vrstev nátěrů u kovových výplní pískováním, zatmelení defektů, přebroušení, výměně poškozených tabulek skla, osazení kování, provedení nátěru (impregnace, namoření napouštěcí fermeží, základní a dvojité krycí akrylátový nátěr u kovových výplní antikorozi) v odstínu lomené bílé – slonová kost včetně kytu zasklení, dotěsnění oken silikonovou dutinkou ve falci, zpětné montáží;
- u kompletně dožilých výplní, které ovšem nejsou konkrétně specifikovány, ve výrobě jejich replik (shodné profily, poloha poutců i šprosen), nová okna budou vyrobena z lepeného dřevěného masivu, zasklení bude opatřeno sklenářským kytlem a po cca dvou měsících (po vyzrání) bude kyt přetřen barvou, rámy budou opatřeny dvojitým nátěrem v odstínu lomené bílé a osazeny opětovně původním kování nebo nově vyrobenými replikami kování s užitím stávajících klíčků a madel;
- u vybraných oken v instalaci bílé stahovací rolety, u dřevěných oken W237.02 a W238.02 s kovovou mříží náhradě dolního fixního křídla za odtah pro vzduchotechniku, u okna W282.00 s výplní luxfery za kopii okna dle W281 (horní křídlo a okenní rám), u plastového jednoduchého okna W291.00 výměně zasklení za trojsklo, u polykarbonátového světlíku W293.00 výměně zasklení ve stylu zimní zahrady, u polykarbonátových oken W304.00, W306.01, W306.02, W307.00, W310.00 výměně zasklení za izolační dvojsklo;
- u otvorů s výplněmi z luxferů (W61.00, W228.00, W229.00, W301.00, W302.00, W305.00) ve výměně za luxfery nové, čiré, rozměry 190x190x80 mm, s lepšími tepelně-izolačními vlastnostmi (dvojsklo plněné argonem);
- v zateplení střech - asfaltové střechy vnitrobloku a kotelny (R01) nalepením 200 mm EPS 150s s novou hydroizolační vrstvou ze samolepícího asfaltového pásu, krycí asfaltový pás s posypem; v prostoru podkroví šikmé střechy (R 02) položením parozábrany a zateplení MV 280 mm na podlaze půdy se zajištěním odvětrání ve štítech nebo stávajícími otvory; stříšky ve vnitrobloku (R 03) asfaltová parozábrana, zateplení EPS 150S 50-100 mm, odvětraný rošt, nové zastřešení z měděného plechu; pod plochou měděnou střechou (R 04) po jejím sejmutí asfaltovou parozábranou a zateplením kroevním způsobem cca MV 200 mm, bedněním s odvětráním a přeložením oplechování; na pochozí střeše z poloroštu (R06) nalepením 200 mm EPS 150s, hydroizolační vrstvou ze samolepících pásů, krycími modifikovanými asfaltovými pásy s posypem, u stříšky s rezavým plechem vnitroblok (R03) položení asfaltové parozábrany, zateplení EPS 150 S 50-100 mm, položení odvětrávaného roštu a nové krytiny z měděného plechu;
- v provedení pochozí lávky na půdě vedoucí ke všem výplním, žebříkům, schodům a technologickým zařízením, složené z dřevěného roštu z hranolů (140x80 mm, 140x160 mm, 140x220 mm) a pochozí vrstvy z fošen tl. 25 mm, š. 120-200 mm a délky 1 m;
- v sanaci vzlinající vlhkosti v prostoru šaten aplikací vnitřní sanační omítky;
- vyzdění nové příčky v prostoru šaten z porobetonu tl. 100 mm na tenkovrstvou maltu s následným omítnutím vápenocementovou omítkou, dále bude vytvořen

sádrokartonový podhled zavěšený na ocelovém roštu v prostoru chodby spojující šatny a sádrokartonový obklad nového vzduchotechnického potrubí;

- v osazení vnitřní rekuperační jednotky v prostoru šaten s vybudováním prostupů ve zdech a v podlaže, s podstropním vedením, s vyústěním v každé kóji šaten;
- v rekonstrukci kotelny spočívající ve výměně kotle za plynový kondenzační zásobníkový ohřívač teplé vody o výkonu 50 kW s nádrží o objemu 368 l, provedení nových rozvodů topné vody ocelovým potrubím s napojením na stávající rozvody otopné soustavy, prodloužení komínu kotelny spočívající v odstranění omítek zpevnění ocelovými profily u paty a nadezdění o 2040 mm, osazení nového žebříku, omítnutí celého komínu, výměně technologie kotelny;

je, ve smyslu ustanovení § 14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., z hlediska státní památkové péče, **přípustné** při dodržení následující podmínky, určené v souladu s ustanovením § 9 odst. 4 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon č. 20/1987 Sb., (dále jen „vyhláška č. 66/1988 Sb.“):

- 1) U dochovaných původních oken bude proveden průzkum barevnosti nátěrů, na jehož základě budou stanoveny odstíny nových nátěrů (včetně určení lesku/matu nátěru).
- 2) Bude vybráno jedno nebo více oken dochovaných z doby výstavby, na kterém bude zachováno kompletní souvrství barevných nátěrů, nátěry nebudou plošně odstraněny.
- 3) Budou užity zadlabávané panty.
- 4) Repliky oken a dveří nebudou provedeny z lepených profilů, ale z dřevěného masivu.
- 5) Nově doplňovaná skla budou svým provedením, zabarvením i strukturou odpovídat ostatním sklům ve výplních.
- 6) Multiplastové hliníkové okno W11.00 bude nahrazeno dřevěným oknem s členěním vycházejícím z okolních dřevěných výplní. Výrobní výkres nového okna bude před zahájením jeho výroby předložen písemně zástupcům památkové péče.
- 7) U polykarbonátových oken W304, W306.01, W306.02, W307.00 bude proveden nátěr rámu okna v odstínu shodném s nátěry ostatních kovových výplní.
- 8) Průrazy pro zařízení vzduchotechniky budou minimalizovány pouze na rozměr prostupu vedení skrze zdivo.
- 9) V prostoru šaten nebude provedena injektáž zdiva silan-siloxovou hydroizolací.
- 10) Nová omítka na dozdívaném komíně bude materiálově totožná s omítkou stávající (složení, frakce, povrch).
- 11) Asfaltové pásy s posypem budou provedeny ve stávající barevnosti tmavě šedé nebo zelené podobné měděným střechám na budově.
- 12) Stanovení dožilých oken, která budou nahrazena replikami, bude provedeno v součinnosti s pracovníkem Národního památkového ústavu. Soupis těchto oken bude předmětem samostatného řízení o vydání závazného stanoviska.
- 13) Míra odstranění poškozených omítek, vzorek jednotlivých typů nově vyráběných výplní, barevných nátěrů nových i repasovaných výplní, replik kování, asfaltových pásů na střechy, nových luxferů, doplňovaných omítek a mřížek pro zakrytí odvětrání, bude v rámci kontrolního dne předložen orgánu státní památkové péče a zástupci Národního památkového ústavu. Vzorek bude posouzen a teprve po konstatování orgánu státní památkové péče, že odpovídá vzhledovým

požadavkům předpokládaným v předložené projektové dokumentaci, případně v dalších doplňujících průzkumech stanovených tímto závazným stanoviskem (průzkum barevnosti oken), a požadavků kladeným na obnovené dílo, lze provést práce jako celek.

- 14) Případný navazující stupeň projektové dokumentace bude předložen Krajskému úřadu Středočeského kraje, Odboru kultur a památkové péče, s žádostí o vydání závazného stanoviska.

Vlastník národní kulturní památky umožní Krajskému úřadu Středočeského kraje provádění dozoru ve smyslu ustanovení § 28 odst. 2 písm. f) zákona č. 20/1987 Sb. a Národnímu památkovému ústavu, územnímu odbornému pracovišti středních Čech, provádění odborného dohledu ve smyslu ustanovení § 32 odst. 2 písm. g) zákona č. 20/1987 Sb. tím, že jim v předstihu písemně oznámí zahájení prací a v průběhu prací bude svolávat pravidelné kontrolní dny, na které budou písemně zváni zástupci Krajského úřadu Středočeského kraje a Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště středních Čech.

Odůvodnění

Dne 6. 3. 2020 obdržel Krajský úřad Středočeského kraje, odbor kultury a památkové péče, jakožto věcně a místně příslušný správní orgán na úseku památkové péče, žádost Střední průmyslové školy, se sídlem Havlíčkova 456/1, 293 01 Mladá Boleslav, IČ:48683795, která má právo hospodaření se svěřeným majetkem Středočeského kraje, sídlícího na adrese Zborovská 81/11, 150 00 Praha 5, IČ 70891095, o vydání závazného stanoviska k záměru provedení opatření vedoucích ke snížení energetické náročnosti budovy Střední průmyslové školy v Mladé Boleslavi spočívající zejména v repasi a výměně oken, výměně kotle, částečném zateplení střechy, instalaci rekuperační jednotky v prostoru šaten, na pozemku parc. č. st. 1544 v obci a k. ú. Mladá Boleslav. Součástí předložené žádosti byla projektová dokumentace „Snížení energetické náročnosti budovy Střední průmyslové školy v Mladé Boleslavi“, zpracoval Energy Benefit Centre a.s., Křenova 437, 162 00 Praha 6, IČ 29029210, Ing. Lukáš Brotánek, Nikola Burgerová, Ing. Robert Koska, DSP, 24. 1. 2020, zakázka č. 190219.

Dne 11. 3. 2020 Krajský úřad Středočeského kraje, odbor kultury a památkové péče požádal, v souladu s ustanovením § 14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb., o písemné vyjádření v předmětné věci Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště středních Čech v Praze (dále jen „NPÚ“). To bylo Krajskému úřadu Středočeského kraje doručeno dne 22. 5. 2020. V tomto písemném vyjádření č. j. NPÚ-321/21231/2020 ze dne 18. 5. 2020 NPÚ dospěl k závěru, že navržené práce je přípustné provést za splnění těchto podmínek:

1. U dochovaných původních oken bude proveden průzkum barevnosti nátěrů, na jehož základě budou provedeny barevné vzorky nových nátěrů (včetně určení lesku/matou nátěru), které budou prezentovány k odsouhlasení zástupcům památkové péče.
2. V průběhu provádění prací na oknech i dveřích budou pořádány pravidelné kontrolní dny, na kterých budou za účasti zástupců památkové péče ověřovány jednotlivé postupy a rozsahy oprav.

3. Budou užity zadlabávané panty. Repliky kování budou předloženy k odsouhlasení zástupcům památkové péče.
4. Rozsah nahrazování poškozených oken i dveří za repliky bude odsouhlasen zástupci památkové péče. Repliky nebudou provedeny z lepených profilů, ale z dřevěného masivu. Zástupcům památkové péče budou u replik oken i dveří prezentovány k odsouhlasení vzorová okna a dveře pro ověření jejich shodnosti.
5. Okno W11.00 Multiplastové hliníkové okno bude nahrazeno dřevěným oknem s členěním vycházejícím z okolního dřevěných výplní. Přesný návrh nového okna bude zástupcům památkové péče předložen k odsouhlasení.
6. U oken W304, W306.01, W306.02, W307.00 Polykarbonátové okno bude proveden nátěr rámu okna v odstínu shodném s nátěry ostatních kovových výplní, tj. předpokládaná lomená bílá – slonová kost.
7. Průrazy VZT budou minimalizovány pouze na rozměr prostupu vedení skrze zdivo.
8. V prostoru šaten nebude provedena injektáž zdiva silan-siloxovou hydroizolací.
9. Nová omítka na dozdivaném komíně bude totožná se stávající (složení, frakce, povrch) a bude prezentována zástupcům památkové péče na vzorcích.
10. Asfaltové pásy s posypem budou provedeny ve stávající barevnosti nebo barevnosti podobné zeleným měděným střechám na budově. Zástupcům památkové péče budou předloženy vzorky mřížek pro zakrytí odvětrávání.

Vzhledem k obsahu výše uvedeného písemného vyjádření NPÚ byla dne 27. 5. 2020 žadateli, v souladu s § 36 odst. 3 správního řádu, před vydáním závazného stanoviska ve věci, dána možnost vyjádřit se k podkladům. Této možnosti žadatel v dané lhůtě využil a dne 2. 6. 2020 zaslal Krajskému úřadu Středočeského kraje, odboru kultury a památkové péče, prostřednictvím datové schránky vyjádření č. j. 076116/2020/KUSK, ve kterém uvedl k bodu č. 8 písemného vyjádření NPÚ následující:

- Nedojde k žádnému masivnímu poškození zdiva "jádrovým vrtáním". Vrty se neprovádí v celé ploše ale pouze lineárně v ložné spáře zdiva průměrem 12 mm. Nepoškozují tedy zdivo, pouze impregnují maltovinu.
- Silan - siloxan reaguje v konstrukci a vytváří vodě nepropustnou vrstvu (výňatek z tl: „Krémy díky své výborné penetrační schopnosti a velmi malým částicím pronikne ve zdivu i do nejmenších pórů a kapilár. Ve zdivu postupně vzniká při reakci s podkladem hydrofobní polymerní silikonová pryskyřice, která není dále rozpustná a dispergovatelná ve vodě. Při reakci krému s podkladem se uvolňuje etanol. Vzniklá polymerní pryskyřice vytvoří trvalou horizontální clonu, která brání dalšímu pronikání vlhkosti. Transport vody v kapilárním systému zdiva je přerušen, čímž dochází k vysychání zdiva nad hydrofobní clonou vytvořenou injektáží. Materiál zdiva si zachová původní fyzikálně mechanické parametry a je propustný pro vodní páru. Životnost této bariéry je de-facto stejná jako životnost zdiva.“)
- Vnější hydroizolační systém je ve zprávě zmíněn jako ideální řešení, pouze z hlediska izolace stěny v ploše. Nicméně z hlediska komplikovaného hloubkového výkopu byl zvolen systém pro uzavření stěny zevnitř. Řešení izolace stěny v ploše nemá vliv na potřebu provedení bariérové izolace proti vnikání, kde nejšetrnější možností je hydrofobní clona.
- Odvětrávané podlahy se řadí mezi tzv. vzduchové izolační systémy a ty mají svá specifika, která nejsou zanedbatelná. Záleží na velikosti, osově vzdálenosti, celkové velikosti plochy a mnoha dalších faktorech. Představa, že se vybourá

podlaha a položí se "tzv. nopovka" je problematická. V případě provádění odvětrávaných podlah je nutno odstranit i dodatečně vložené hydroizolace a zabezpečit dostatečné proudění vzduchu v mezeře. Nicméně tento systém neřeší vztlínovou vlhkost ve středových nosných zdech. Proto se dnes používá převážně v kombinaci s elektroosmózou a především pulsní ED. Sám o sobě je většinou nefunkční. Toto opatření by také nezastavilo vztlínající vlhkost stěnou.

- Regulované větrání pomocí řízené VZT je jasně zmíněno i ve zprávě. Nicméně je nutno podotknout, že pro zajištění vysychání zdiva pouze touto metodou je nutno zajistit dostatečnou cirkulaci vzduchu podél stěn a to především v rozích a koutech tak, aby docházelo k tzv. "oplachu vzduchem". Vlhký vzduch je nutno odvádět z prostoru pomocí rekuperační jednotky nebo cirkulovat a odvlhčovat pomocí kondenzační jednotky. Představa, že by tímto způsobem byl vyřešen problém vlhkosti ve stěnách, tak by to bylo možné pouze však za tak vysokých energetických nákladů, že uživatel tento systém po roce odstaví, protože na provoz nebudou prostředky. Navíc vysoušením zdiva bude podpořen transport vlhkosti a krystalizace solí v sanační omítce.
- S venkovními úpravami terénu - odvod vody od objektu nelze než souhlasit a je nutno je provést v jakémkoli případě. Současně doporučujeme i zjištění těsnosti dešťových svodů a ležatých kanalizačních rozvodů v okolí objektu.

Krajský úřad Středočeského kraje, odbor kultury a památkové péče, který žádost posoudil, považuje, ve smyslu § 14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., zamýšlené práce za přípustné a stanovuje podle tohoto ustanovení a ustanovení § 9 odst. 4 vyhlášky č. 66/1988 Sb., podmínku pro provedení zamýšlených prací. Při stanovení podmínky realizace záměru správní orgán vychází ve svém závazném stanovisku ze znalosti místa a, ve smyslu § 14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb., též z písemného vyjádření NPÚ, vydaného pod č. j. NPÚ-321/21231/2020 ze dne 18. 5. 2020. Součástí právního řádu České republiky na úseku památkové péče je také Úmluva o ochraně architektonického dědictví Evropy (dále jen „Úmluva“) publikovaná pod č. 73/2000 Sb. m. s., s jejímiž požadavky se musel správní orgán v rámci rozhodování v dané věci také odpovídajícím způsobem vyrovnat.

Budova střední průmyslové školy v Mladé Boleslavi je dle nařízení vlády č. 69/2017 Sb. ze dne 20. 2. 2017, o prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky prohlášena národní kulturní památkou, zapsána je v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod č. rejstříku 413 (37901/2-3613). Zároveň se nachází na území městské památkové zóny města Mladá Boleslav, prohlášené dne 10. 9. 1992 vyhláškou Ministerstva kultury České republiky č. 476/1992 Sb., o prohlášení území historických jader vybraných měst za památkové zóny.

Střední strojní a průmyslová škola v Mladé Boleslavi je od doby výstavby zachována ve vysoce autentickém stavu a je významným příkladem tvorby předního meziválečného architekta české avantgardy Jiřího Krohy z dvacátých let 20. století. Projekt vznikl mezi lety 1922-23, realizaci mezi lety 1923-27 provedla firma Hráský & Jenč. Přestože byl autor ve své době kritizován pro přebujelost užitých forem, stala se průmyslová škola jedním ze znaků moderního a prosperujícího města Mladá Boleslav, jehož rozvoj souvisel s pokrokem na poli strojírenské výroby, a pro jiné místní autory tohoto období dále sloužila Krohova tvorba jako inspirace. Všechny tyto skutečnosti stejně jako vysoká míra autenticity konstrukčního a materiálového řešení

a úplnost dochovaného celku jsou podstatnými kulturně historickými hodnotami uvedené památky, neboť ta je nejen vynikajícím dílem konkrétního architekta, ale podává také svědectví o době svého vzniku, o historii Mladé Boleslavi a v širším kontextu i Československé republiky v prvním desetiletí její existence.

Budova má obdélníkový půdorys, jehož jihozápadní strana je zkosena ulicí Jaselskou. Hlavní hmota školní budovy s učebnami obíhá kolem vnitřního dvora, na severovýchodní straně pozemku přiléhá křídlo dílen, oddělené od hlavní hmoty budovy průjezdem z ulice. Na jihozápadní straně pozemku směrem k ulici Jaselské vybíhají dvě křídla. Ve vnitřním členění arch. Jiří Kroha umístil hlavní učebny do dvou souběžných podlouhlých křídel, a to při jihozápadní straně pozemku s okny učeben do ulice Jaselské a při severozápadní straně pozemku s okny učeben na severozápad. Tato dvě učebnová křídla jsou na své jižnější straně propojena kratší chodbou, při které jsou umístěny menší výstavní prostory. Z chodby je přístupné křídlo původního výstavního sálu, dnes tělocvičny, které se navenek projevuje dramatickým čtvrtválcovým objemem do ulice Jaselské. Jihozápadní křídlo učeben navazuje na schodišťovou halu u hlavního vstupu z ulice Havlíčkovy. Dalším výrazným prvkem budovy je připojená hmota odborných učeben na severní straně jihovýchodního křídla. Ta je propojena s budovou dílen můstkem v úrovni 2. NP.

Okenní výplně jsou převážně dřevěné, špaletové, výjimečně jednoduché, rozměrově i členěním velmi různorodé, s jednoduchým zasklením do sklářského tmelu. Okna jsou dovnitř otvíravá, původní horní křídla jsou výklopná s výklopným mechanismem. U části oken byl výklopný systém při výměně nahrazen otevíráním dovnitř. Na původních oknech jsou zčásti dochované mosazné kličky i výklopný systém. Kličky jsou jinak novodobé kovové. Další část výplní tvoří subtilní kovové výplně s jednoduchým nebo novodobým polykarbonátovým zasklením, kovové světlíky či luxfery. Osazena jsou i plastová okna. Povrchové úpravy jsou provedeny nátěry v odstínu lomené bílé. Střechy jsou kryty měděným plechem, na některých částech byl měděný plech nahrazen asfaltovými pásy.

Od doby vzniku školy bylo zachováno původní hmotové řešení, budova nebyla doplňována o další přístavby. V interiérech se nachází celá škála původních prvků a mobiliáře, výměna za nové proběhla jen například u sociálního zařízení a příslušenství, jinak jsou ponechány i truhlářské prvky jako jsou vitríny kolem sloupů v části odborných učeben, původní zábradlí schodišť i balkónů a teras. V některých učebnách se nacházejí původní dřevěné prosklené skříně na učební pomůcky. K úpravám interiérů došlo v budově dílen, jinak jsou tyto bez výraznějších zásahů, a proto je vcelku autentickým dokladem proměny Krohova tvarového slovníku. Dokládá architektův přerod od bohatších, robustnějších a eklektičtějších forem k purističtějšímu vyjádření, jaké známe z jeho pozdějších realizací. Rozsáhlý soubor okenních a dveřních výplní hraje ve výrazu budovy významnou roli. Lze říci, že jsou s hmotovou a tvarovou stránkou stavby určujícími prvky architektury budovy. Doslova svými tvary a členěním kopírují formy stavby a její rozmanitost. Část souboru oken pochází z doby výstavby, tudíž se jedná o autentické kvalitní prvky dokládající tehdejší řemeslnou kvalitu a přesně vyjadřující tvarosloví architekta.

Záměrem žadatele je provedení několika opatření, která mají směřovat ke snížení energetické náročnosti budovy. Mezi stěžejní navržená opatření se počítá obnova výplní, která zahrnuje jak repasi stávajících prvků i nadále využitelných, tak ne úplně

specifikovanou výměnu za kopie s použitím původního kování. Předmětný záměr byl v předstihu konzultován se zástupci památkové péče. Na základě požadavku NPÚ byla provedena pasportizace stávajících výplní v celém objektu. Bylo zjištěno, že část oken a dveří byla v 90. letech 20. století vyměněna za nové, částečně členěním odpovídající původním (mají pouze tlustší profily), část oken potom byla vyměněna za plastová nebo kovové s polykarbonátovým zasklením. Od počátku bylo zástupcem NPÚ preferována repase a rehabilitace nepůvodních výplní. Toto ideální řešení se ale vzhledem k finanční náročnosti do výsledné projektové dokumentace nepropsalo. Navržena je tedy repase, a to i u nepůvodních výplní, provedení replik u neopravitelných výplní a náhrada zasklení místo polykarbonátu případně luxferů. Jedná se o kompromisní řešení, jelikož novější dřevěné výplně nemají zásadní vliv na celkový výraz stavby. Naopak jako problematické se jeví sanační zásahy v prostoru šaten, kde je třeba volit takový postup prací, který bude minimalizovat zásah do původních konstrukcí a zcela je třeba vyloučit invazivní sanační opatření v podobě chemické clony. Také zateplení střech v navržené podobě nepovažujeme za ideální, jelikož dochází k navyšování střešních konstrukcí, a tím ke změně proporcí fasád a střešní krajiny. Akceptujeme jej pouze s ohledem na skutečnost, že zateplení je prováděno zejména ve vnitrobloku nebo na novějších upravovaných střechách. Zateplení prostoru podstřeší je také jednou z mála možností, jak lze na budově uplatnit opatření vedoucí k úsporám energie, protože např. plošné zateplení svislých konstrukcí apod. není přípustné. Ideálním řešením z hlediska zájmů památkové péči by však v daném případě bylo také navrácení měděné plechové krytiny na všechny střechy tak, jak to mu bylo v minulosti. Ani tento záměr však není investorem uvažován.

Krajský úřad Středočeského kraje stanovil ve výroku tohoto závazného stanoviska základní podmínky, za kterých lze navržené práce provést z těchto důvodů:

Ad. 1 Provedení průzkumu barevnosti nátěrů výplní dochovaných z doby výstavby je nutné, aby nový odstín nátěru byl stanoven podle původního tedy nejautentičtějšího řešení. Na základě stávajícího stavu poznání výplní je preferován polomatný povrch.

Ad. 2 Protože je v rámci repase oken navrženo plošné odstranění nátěrů je třeba s ohledem na zachování historického originálu původních nátěrů zachovat alespoň na vzorku jednoho, ideálně však několika typově odlišných oken, pocházejících z doby výstavby, celé souvrství. Tato okna budou do budoucna vzorkem, jak originálních nátěrů z doby výstavby, tak postupných zásahů, jimiž památka v průběhu času prochází.

Ad. 3 Autentický vzhled výplní dotváří nejen podoba či povrchová úprava jednotlivých detailů, ale také např. způsob jejich osazení, což jsou v případě kování panty zadlabávané.

Ad. 4 Nově vyrobená okna musí být zhotovena tradičním provedením z dřevěného masivu (nikoli v lepených profilech), které odpovídá řemeslným postupům z doby vzniku budovy a jejímu charakteru. Není žádoucí nadále doplňovat kvalitní soubor původních výplní, který tvoří výrazný prvek stavby a podstatnou kulturně historickou hodnotu dané národní kulturní památky, o novodobé a kvalitativně a řemeslně horší výplně, nekompatibilní s originálními výplněmi.

Ad. 5 Nově vkládaná skla musí svým provedením, zabarvením i strukturou odpovídat sklům stávajícím, aby v ploše při celkových pohledech nepůsobila rušivě.

Ad. 6 V případě multiplastového hliníkového okna W11.00 je nežádoucí jeho ponechání nebo výměna za navrženou ovšem stejně nevhodnou konstrukci v podobě

zimní zahrady. Jedná se o rozsáhlé okno v půlkruhovém rizalitu, které se uplatňuje ve fasádě budovy a je pohledově exponované z ulice Havlíčkova. Je třeba provést tvarovou a materiálovou rehabilitaci a tedy náhradu stávajícího okna za dřevěné okno s členěním vycházejícím z originálních dřevěných výplní. Přesný návrh nového okna bude předložen zástupcům památkové péče k odsouhlasení.

Ad. 7 Vzhledem ke skutečnosti, že u oken W304, W306.01, W306.02, W307.00, která nejsou natolik pohledově uplatněná, je navržena pouze výměna zasklení, akceptujeme ponechání kovového rámu, který ale nelze považovat za vhodný. Pro sjednocení s ostatními kovovými výplněmi požadujeme u oken W304, W306.01, W306.02, W307.00 nátěr rámu v odstínu totožném s ostatním kovovými výplněmi, tj. v předpokládané lomené bílé.

Ad. 8 Instalaci vzduchotechniky je možné připustit s ohledem na fakt, že je budova využívána pro školní účely. Z hlediska památkové péče je vždy žádoucí minimalizovat zásahy do zdiva a použít maximálně šetrný přístup, který bude minimalizovat ztráty historicky originální konstrukce, mezi které patří na prvním místě zdivo. Průrazy zdivem by proto měly být minimalizovány pouze na rozměr potřebný pro vedení vzduchotechnického zařízení skrze zdivo resp. v jedno případě také strop mezi suterénem a 1NP.

Ad. 9 Neakceptovatelné v prostorách šatny je za stávajícího stavu poznání provedení navržené chemické injektáže silan-siloxovou hydroizolací. Cesta k úspěšnému řešení problému vlhkosti zdiva začíná od stanovení jejich příčin. Návrhu na provedení opatření tak musí předcházet řádný průzkum objektu nebo jeho části, včetně průzkumu salinity omítek a zdiva apod., který se zaměří primárně na příčiny a teprve posléze na řešení jejich důsledků. V tomto směru ovšem předložený projekt příliš sdílný není, což má svůj dopad také na hodnocení možnosti aplikace navržených opatření. Technická zpráva jen velmi stručně odkazuje na *Zápis o prohlídce objektu – místní šetření* firmy Kalmon s.r.o. ze dne 17. 1. 2020, kde je uvedeno, že vlhkost zdiva se pohybuje v rozmezí 8,2 - 10,6% a lze předpokládat, že vnější hydroizolační vrstva neplní svou funkci. Dále je uváděna nízká povrchová teplota konstrukcí a relativní vlhkost vzduchu, která způsobuje plošnou kondenzaci na stěnách. Jako příčina je uváděno také vztlínání vlhkosti z důvodu neprodyšných podlahových konstrukcí. Navržená řešení doporučující konkrétní výrobky působí vzhledem k celkové situaci příliš razantně. Jako nejvhodnější řešení je uvedeno provedení vnějšího odkopu a realizování plošné hydroizolace. Toto řešení bylo ovšem kvůli problematičnosti a finanční náročnosti opuštěno a nahrazeno pro památkovou péči invazivním řešením - infuzní clonou. Také vyjádření žadatele k podkladům, které obhájí zvolenou variantu jako nejvhodnější, neprohlubuje poznání objektu a jeho stávajícího stavu.

K navržené variantě je tak třeba uvést, že u historických konstrukcí je jednak problematičné provedení poškození zdiva, jaké představují nutné horizontální vrty, jednak je problematičná sama aplikace infuzní clony. U tohoto výrobku není ověřená životnost, výrobcem uváděné údaje jsou pouze předpokladem a nelze tedy vyloučit postupný rozpad infuzní clony, který po čase také někteří výrobci přiznávají, a také druhotný vliv na konstrukce objektu. Toto řešení vnímáme vůči řešené míře závad v konstrukcích - vlhkosti zdiva jako neproporční. Naopak správný orgán je toho názoru, že pokud bude řízeně odvedena dešťová voda od základů, bude objekt v běžném, pro něj zvykovém režimu nasávání a výdechu vody. V této věci zástupce NPÚ při prohlídce objektu upozorňoval, že je nutné řešit příčiny zavlhání, kterými jsou nedostatečné odvedení dešťových vod od objektu, nesprávně vypádovaná plocha

dvora a ev. nefunkční separační hydroizolace. Potřebnost těchto opatření připouští ve svém vyjádření i žadatel.

Z hlediska památkové péče je preferováno vždy řešení vlhkosti způsobem neinvazivním do historické konstrukce, citlivé ke chráněnému statku, s ověřeným způsobem chování v průběhu času, což je u kulturní památky podstatné kritérium. Proto je z hlediska zájmů památkové péče a ochrany kulturně historických hodnot předmětné památky třeba preferovat provedení ověřeného řešení sanace vlhkosti pomocí opravy, eventuálně provedení nové, vnější hydroizolace. Z hlediska památkové péče nelze za současného stavu poznání dané problematiky připustit provedení navrženého invazivního a nevratného zásahu, pokud je možné příčiny řešit způsobem neinvazivním, tedy opravou vnější hydroizolace.

Ad. 10 Nová omítka na dozdívaném komíně musí být totožná se stávajícími, aby zůstala zachována jednotnost omítaných ploch ve dvorní části. Odlišná omítka by se svou strukturou mohla následně pohledově a v průběhu času způsobem stárnutí od starších fasád budovy lišit a působit tak v celku rušivě.

Ad. 11 Důležitou roli hraje celkové vyznění střešní krajiny budovy, a to i v rámci městské památkové zóny, jejíž je národní kulturní památka součástí, proto by měla být zachována stávající barevnost asfaltových pásů, tj. tmavě šedivá, alternativně lze zvolit barevnost v odstínu zelené blízké měděným střechám.

Ad. 12 Předložený projekt až na výjimky nespecifikuje, která okna budou v rámci zamýšlené obnovy repasována a která vyměněna za repliky, konkrétní soupis prvků určených k výměně tak bude potřeba posoudit v samostatném řízení podle § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb.

Ad. 13 Soulad některých navržených materiálů a způsob jejich užití (barevný odstín nátěru výplní dřevěných i kovových, doplněné omítky komína), stejně jako aplikace některých navržených výrobků (nové kování zhotovené jako replika původního, jednotlivé typy nově vyrobených výplní (oken i dveří), asfaltové krytiny na střechy, nových luxferů a v projektové dokumentaci nijak nespecifikovaných mřížek pro odvětrání) s navrženým řešením popsáním v předloženém projektu, se závěry které vzejdou ze stanoveného průzkumu barevnosti oken, a se vzhledovými požadavky kladenými na obnovené dílo, je nejlépe posoudit před celkovou realizací nejprve na vzorku. Úspěšný výsledek zamýšlených prací je závislý na správné volbě navrženého materiálu a vhodném a citlivém užití technologií, přičemž tuto problematiku nelze vyčerpávajícím způsobem pojednat prostřednictvím stanovení podmínek pro provedení prací.

Ad. 14 Také navazující stupeň projektové dokumentace, pokud bude zpracován, je třeba posoudit podle § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb. V této souvislosti doporučujeme navazující stupeň v souladu s § 14 odst. 7 zákona č. 20/1987 Sb. předem konzultovat s Národním památkovým ústavem, územním odborným pracovištěm středních Čech.

Správní orgán dále upozorňuje na nutnost svolávání pravidelných kontrolních dnů. Ty jsou důležitým a osvědčeným způsobem kontroly prováděných prací umožňujícím výkon dozoru při obnově národní kulturní památky vyplývající z příslušných ustanovení památkového zákona (§ 28 odst. 2 písm. f), § 32 odst. 2 písm. g) zákona č. 20/1987 Sb.).

Poučení

Toto závazné stanovisko je vydáno jako podklad pro rozhodnutí věcně a místně příslušného stavebního úřadu a nelze se proti němu samostatně odvolávat. Napadnout podáním odvolání je možné až rozhodnutí stavebního úřadu.

Bc. Marek Filipec
referent odboru kultury a památkové péče

Na vědomí:

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště středních Čech v Praze,
Sabinova 5, 130 00 Praha 3, IDDS 2cy8h6t

Magistrát města Mladá Boleslav, odbor stavební a rozvoje města, oddělení stavebního
úřadu, Komenského náměstí č. p. 61, 293 01 Mladá Boleslav, IDDS 82sbpfí